

STORTINGET

Stortingstidende

Referat fra møter i Stortinget

Nr. 2 · 9. oktober
Sesjonen 2025–2026

Møte torsdag den 9. oktober 2025 kl. 13

President: Masud Ghara khani

Dagsorden (nr. 2):

1. Referat
2. Innstilling fra fullmaktskomiteen om representantenes fullmakter
(Innst. 1 S (2025–2026))

Presidenten [13:00:12]: Fra henholdsvis Arbeiderpartiets og Høyres stortingsgruppe foreligger permisjonssøknad for representantene Sverre Myrli og Trond Helleland, begge i tiden fra og med 10. til og med 13. oktober, for å delta i NATOs parlamentariske forsamlings årlige sesjon i Ljubljana, Slovenia.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknadene behandles straks og innvilges.
2. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden:
For Akershus: Marie Østensen
For Buskerud: Sandra Brufloth

Sak nr. 1 [13:00:42]

Referat

1. Fullmaktskomiteen melder å ha valgt Sverre Myrli til leder og Morten Wold til nestleder
Enst.: Vedlegges protokollen.

Sak nr. 2 [13:00:52]

Innstilling fra fullmaktskomiteen om representantenes fullmakter (Innst. 1 S (2025–2026))

Sverre Myrli (A) [13:01:10] (komiteens leder og ordfører for saken): Det er Grunnloven som regulerer at før Stortinget kan konstituere seg – og komme i gang med sitt virke etter et stortingsvalg – må de valgte representantenes fullmakter godkjennes. Grunnloven § 64 slår fast:

«De valgte representantene får tildelt fullmakter. Stortinget avgjør om fullmaktene er lovlige.»

Det er det vi skal gjøre nå: avgjøre om de representantene som møtte opp 1. oktober, er de riktig valgte 169 representantene. Og hvis noen i salen nå er nervøs for plassen sin, kan jeg med en gang slå fast at det er det ingen grunn til.

Vi er gode på å gjennomføre valg i Norge – med alle dem som er involvert: lokale valgmedarbeidere, de kommunale valgstyrene, fylkeskommunene med sine distriktsvalgstyret, riksgvalgstyret, Valgdirektoratet, Kommunal- og distriktsdepartementet, Stortingets ad-

ministrasjon og alle andre som er involvert i valg gjennomføringen. Men selv om vi er gode, betyr ikke det at det ikke er forbedringspotensial i valg gjennomføringen. Det skal jeg komme tilbake til.

Siden forrige stortingsvalg i 2021 er det gjort en del endringer i valglovgivningen i Norge – både i Grunnloven, i valgloven, i valgforskriften og i Stortingets forretningsorden.

La meg her nevne noen av endringene som gjelder fra og med årets stortingsvalg:

- Mandatfordelingen mellom de 19 valgdistriktene skal nå foretas hvert fjerde år – mot hvert åttende år tidligere.
- Partier som skal kunne være med i fordelingen av de 19 utjevningsmandatene, må – i tillegg til å ha oppnådd en nasjonal oppslutning på 4 pst. – ha stilt valgliste i alle 19 valgdistrikter.
- Det er ikke lenger mulig å frata noen stemmeretten i Norge.
- Det er gjort mindre endringer i reglene om hvem som kan velges til Stortinget, eller, mer presist, hvem som ikke kan velges til Stortinget, og det er gjort justeringer i reglene om fritaksgrunner.
- Det er ikke lenger mulig for velgerne å gjøre endringer i rekkefølgen eller å stryke kandidater på stemmeseddelen ved stortingsvalg.
- Riksgvalgstyret har fått nye arbeidsoppgaver og er nå klageinstans for alle klager i forbindelse med forbedelse og gjennomføring av stortingsvalget, og riksgvalgstyrets vedtak i klagesaker skal så meddeles Stortinget.
- Det ble gjennom grunnlovsendring vedtatt en klage mulighet der Stortingets avgjørelse om valgets gyldighet – på bestemte vilkår – nå kan bringes inn for Høyesterett for avgjørelse av dem som har stilt liste ved stortingsvalget, og av kandidater som mener lista en står på, skulle hatt flere mandater.

La meg knytte noen kommentarer til den siste endringen, altså at Stortingets vedtak om å godkjenne valget – det vedtaket vi i dag forhåpentligvis skal fatte – nå kan bringes inn for Høyesterett. Denne nye grunnlovsbestemmelsen har sin bakgrunn i påpekninger fra OSSE, Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa, og fra Den europeiske kommisjonen for demokrati gjennom lovgivning, også kalt Veneziakommisjonen.

Etter europeisk standard for valg gjennomføring er det et prinsipp at et parlaments vedtak om godkjenning av valg skal kunne bringes inn for en domstol. For oss i Norge høres dette kanskje litt rart ut, men samtidig: Når vi er opptatt av at andre land skal følge internasjonale standarder og rutiner for valg gjennomføring, bør også vi følge de samme standarder og rutiner når det gjelder våre valg og det regelverket som regulerer valg.

I et velfungerende demokrati er det viktig at det er tillit til de politiske institusjonene, og siden valgprosess er nært knyttet sammen med de politiske institusjonene, er det også viktig at det er tillit til valgprosessen – ja, jeg vil si det er helt avgjørende at det er tillit til valgprosessen. I Norge skal det være høy tillit til at valg gjennomføres korrekt.

Derfor har vi gode rutiner og prosesser både for selve valggjennomføringen og for kontroll av valgresultatet. Også årets stortingsvalg ble observert av internasjonale valgobservatører – både fra OSSE, Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa, og andre organisasjoner. Disse organisasjonenes vurderinger og rapporter om gjennomføringen av stortingsvalget imøteses selvsagt med interesse.

Valgdeltakelsen ved årets stortingsvalg ble på 80 pst., som er den høyeste siden 1989, og hele 63 pst. av dem som stemte, avga forhåndsstemme – altså nesten to av tre. Det ser også ut til at unge i større grad har benyttet stemmeretten. Det er i så fall veldig bra.

Komiteen tar opp noen forbedringspunkter i valggjennomføringen. Dette gjelder praktiske forhold som telling og registrering av forkastede stemmesedler, det gjelder regler for valgstyrenes og distriktsvalgstyrenes protokollering, og det gjelder tekniske forhold som har med det elektroniske valgadministrasjonssystemet EVA å gjøre. Dette er nærmere omtalt i innstillingen.

La meg så ta opp et tema som er tatt opp av tidligere fullmaktskomiteer, nemlig problemstillingen knyttet til at en del velgere bruker en ekstra stemmeseddel som omslag til det som er ment å være velgerens egentlige stemmeseddel – altså legges to stemmesedler i urna. Dette gjøres antakeligvis for å skjule den innerste stemmeseddelen. Ofte benyttes en blank stemmeseddel – som ifølge regelverket skal være tilgjengelig for velgerne – som omslag, og det er denne som da får stempel, ikke den innerste stemmeseddelen. Den innerste stemmeseddelen blir da forkastet ettersom den mangler stempel.

Nå må det sies at dette er en feil velgeren selv gjør, og ikke en feil valgmyndighetene gjør, og dermed uansett ikke er noe som kan føre til ugyldighet. Samtidig er det i alles interesse at denne type feil reduseres og aller helst ikke forekommer. Ved årets valg var det over 4 000 stemmesedler som ble forkastet på grunn av manglende stempel, og dette er en økning sammenlignet med forrige stortingsvalg.

Det må settes inn tiltak slik at dette med å legge en ekstra stemmeseddel utenpå den egentlige stemmeseddelen kan reduseres. Her trengs bedre informasjon både i forkant av valget og i valglokalet, og dette må også valgfunksjonærene drilles i. Velgerne skal kun legge én stemmeseddel i valgurna.

Som tidligere nevnt var det en rekordhøy andel velgere som forhåndsstemte ved årets valg, og det er inntrykket at det stadig legges bedre til rette for at velgerne kan forhåndsstemme. Fram til og med fredag før valget kan en forhåndsstemme over hele landet, mens på valgdagen må en stemme i kommunen der en er folkeregistrert.

Rapporter fra valgstyrrer i kommuner med høyere utdanningsinstitusjoner og militærleirer kan tyde på at flere velgere på disse stedene tror de kan stemme på stedet der de studerer eller tjenestegjør også på valgdagen, og dermed møter opp i valglokalet der på valgdagen. Men på valgdagen kan en bare stemme i kommunen der en er folkeregistrert, og når dette da er i en annen kommune enn der en studerer eller tjenestegjør, blir stemmen forkastet. Det kan virke som det er behov for bedre og mer målrettet informasjon overfor studenter og vernepliktige om at forhåndsstemming på studiested eller tjenestested må foretas senest fredag før valget.

Fullmaktskomiteen legger innstillingen fra den forberedende fullmaktskomiteen til grunn for sin innstilling. Den forberedende fullmaktskomiteen har gått gjennom de 19 distriktsvalgstyrenes vedtak og Valgdirektoratets beregning av de 19 utjevningsmandatene. Det er komiteens klare oppfatning at helhetsinntrykket av stortingsvalget i 2025 er at det er blitt gjennomført på en god og effektiv måte, og det er ikke avdekket alvorlige feil som kan ha påvirket valgoppgjør og mandatfordeling.

La meg likevel si litt om valgoppgjørene i Aust-Agder valgdistrikt og i Vestfold valgdistrikt, ettersom marginene knyttet til det siste distriktsmandatet i begge disse valgdistriktene var små.

Valgloven regulerer at dersom det er foregått brudd på valglovgivningen og det er sannsynlighetsovervekt for at slike brudd har påvirket mandatfordelingen, skal valget kjennes ugyldig i den eller de aktuelle kommunene. Det må her presiseres at loven skiller på feil foretatt av valgmyndighetene og feil foretatt av den enkelte velger. Som jeg tidligere har vært inne på: Feil foretatt av den enkelte velger kan ikke føre til ugyldighet.

I Vestfold gikk det siste distriktsmandatet til Fremskrittspartiet, med Høyre som nærmeste utfordrer. Det betyr at Høyre hadde den høyeste urepresenterte kvotienten. For at Høyre skulle ha overtatt mandatet, måtte partiet ha fått 72 flere stemmer. Alternativt måtte Fremskrittspartiet ha mistet 119 stemmer for å miste mandatet til Høyre.

I Aust-Agder var marginene enda knappere. Her var det Høyre som sikret det siste distriktsmandatet, mens Fremskrittspartiet var nærmeste utfordrer. For at Fremskrittspartiet skulle ha tatt mandatet, måtte de ha fått 89 flere stemmer. Eller: Hvis Høyre hadde mistet bare 42

stemmer, ville mandatet gått til Fremskrittspartiet. Det var altså svært jevnt.

Fullmaktskomiteen har ikke avdekket feil fra valgmyndighetenes side – verken i Aust-Agder eller i Vestfold – som kunne ha endret mandatfordelingen. Følgelig kan det konkluderes med at fullmaktene også for disse to valgdistriktene kan godkjennes.

Ved stortingsvalget for fire år siden, altså i 2021, skjedde det for første gang – så vidt vi klarte å bringe i erfarings – at samme kandidat ble innvalgt fra to valgdistrikter ved samme valg. Opp gjennom årene har det skjedd flere ganger at samme person har vært valgt stortingsrepresentant fra ulike valgdistrikter ved ulike valg, men altså ikke ved det samme valget. Det skjedde i 2021, ved at samme kandidat fra Senterpartiet, Gro-Anita Mykjåland, ble innvalgt både fra Aust-Agder og fra Vest-Agder. Og bare for å presisere: Én og samme person kan ikke ha to plasser i Stortinget. Dette er regulert i Grunnloven og valgloven.

Ved årets valg har dette skjedd igjen, men denne gangen er det enda mer kuriøst, ved at samme kandidat fra Kristelig Folkeparti – Jorunn Gleditsch Lossius – i utgangspunktet ble valgt både på distriktsmandat i Vest-Agder og på utjevningsmandat i Aust-Agder. Jeg presiserer her «i utgangspunktet», for reglene stiller seg noe annerledes når det er snakk om et distriktsmandat og et utjevningsmandat. Resultatet er uansett at Lossius får distriktsmandatet i Vest-Agder, og Kristelig Folkepartis andre kandidat, Jørgen Kristiansen, får utjevningsmandatet i Aust-Agder. Det er også funnet løsninger på hvilke kandidater som blir vararepresentanter for de to innvalgte representantene. Kristelig Folkeparti hadde nemlig samme ti kandidater på valglistene i begge valgdistriktene. Lett skal det ikke være! (Munterhet i salen.)

La meg til slutt nevne et par andre kuriositeter ved årets stortingsvalg. Først gjelder det Tor Mikkkel Wara. Wara var stortingsrepresentant for Fremskrittspartiet i Oslo i perioden 1989–1993, og er nå tilbake som stortingsrepresentant – for samme parti og samme valgdistrikt. Wara er altså tilbake som stortingsrepresentant etter 32 år.

Det har skjedd flere ganger at samme person har vært ute av Stortinget én eller flere perioder for så å komme tilbake. Men så vidt vi har klart å bringe i erfarings, har aldri noen vært ute så lenge for så å komme tilbake. (Munterhet i salen.) Jeg vil presisere at jeg nå ikke har omtalt representanten Wara som en kuriositet, men det faktum at han er tilbake på Stortinget etter 32 år, må kunne kalles en kuriositet.

Og mens vi er i gang, én kuriositet til: Vi har ved dette valget fått innvalgt det som er tidenes yngste stortingsrepresentant – altså tidenes yngste fast innvalgte stortingsrepresentant – og det er Frøya Skjold Sjursæther

er fra MDG i Hordaland – med sine 19 år. Fram til nå er det Trond Jensrud som har hatt rekorden som tidenes yngste fast innvalgte stortingsrepresentant. Jensrud var 21 år da han ble valgt som representant for Arbeiderpartiet i Buskerud i 1989.

Frøya Skjold Sjursæther er for øvrig født 13 år etter at Tor Mikkkel Wara gikk ut av Stortinget i 1993. (Latter i salen.) Sjursæther er med sine 19 år altså Stortingets yngste representant, mens Morten Kolbjørnsen fra Fremskrittspartiet i Hedmark – med sine 67 år – er Stortingets eldste representant.

Det nye Stortinget består av 100 menn og 69 kvinner – det blir en kvinneandel på 41 pst., en nedgang fra 45 pst. i forrige periode. Gjennomsnittsalderen for de innvalgte stortingsrepresentantene er ved inngangen av stortingsperioden på 45,1 år, ganske så likt forrige periode, da den var på 45,6 år. Stortingsrepresentantenes gjennomsnittsalder har for øvrig ligget ganske konstant på 45–46 år de siste 30–40 årene.

Så, helt til slutt: Riksvalgstyret meddelte sine avgjørelser som gjaldt stortingsvalget til Stortingets presidentskap den 1. oktober 2025. I oversendelsen viser Riksvalgstyret til sitt vedtak, og jeg siterer:

«Det er ikke sannsynlighetsovervekt for at det foreligger forhold nevnt i valgloven § 16-11 første ledd som har påvirket den samlede fordelingen av mandatene mellom listene.»

Riksvalgstyret mottok etter denne meddelelsen fire nye klager, som alle ble avgjort 7. oktober.

Med dette er fullmaktskomiteens innstilling lagt fram, og – hvis noen skulle være i tvil – komiteen innstiller på at fullmaktene for alle representanter og vararepresentanter fra samtlige 19 valgdistrikter godkjennes.

Presidenten [13:18:37]: Takk til fullmaktskomiteen for solid arbeid.

Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2.

Votering

Presidenten [13:18:47]: Stortinget går da til votering.

Votering i sak nr. 2, debattert 9. oktober 2025

Innstilling fra fullmaktskomiteen om representantenes fullmakter (Innst. 1 S (2025–2026))

Komiteen hadde innstilt til Stortinget å gjøre følgende

v e d t a k :

Fullmaktene for representantene og vararepresentantene fra Østfold valgdistrikt, Akershus valgdistrikt,

Oslo valgdistrikt, Hedmark valgdistrikt, Oppland valgdistrikt, Buskerud valgdistrikt, Vestfold valgdistrikt, Telemark valgdistrikt, Aust-Agder valgdistrikt, Vest-Agder valgdistrikt, Rogaland valgdistrikt, Hordaland valgdistrikt, Sogn og Fjordane valgdistrikt, Møre og Romsdal valgdistrikt, Sør-Trøndelag valgdistrikt, Nord-Trøndelag valgdistrikt, Nordland valgdistrikt, Troms valgdistrikt og Finnmark valgdistrikt godkjennes.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Presidenten [13:19:25]: Dermed er dagens kart ferdig behandlet. Forlanger noen ordet før møtet heves? Så synes ikke, og møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 13.20.

